

21 Ιουλίου 2014

Ζάχαρη, ζαχαρότευτλα, Ελλάδα και Ευρώπη

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Ένα πολύ σημαντικό, μέχρι πρότινος, φυτό για την ελληνική γεωργία στον τομέα των μεγάλων καλλιεργειών, τα ζαχαρότευτλα, απειλείται με

μαρασμό μετά τη μεταρρύθμιση της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς της ζάχαρης το 2005. Τα νέα δεδομένα δεν επιτρέπουν ευοίωνες προοπτικές για την καλλιέργεια στην Ελλάδα, ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι τα ζαχαρότευτλα είναι «καταδικασμένα». Αυτό που χρειάζεται είναι ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την αναγέννηση της καλλιέργειας.

Νέο καθεστώς στην ΕΕ

Το Νοέμβριο του 2005 το Συμβούλιο των Υπουργών Γεωργίας αποφάσισε, με ειδική πλειοψηφία (καταψήφισαν η Ελλάδα και η Πολωνία), την αναθεώρηση της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς (ΚΟΑ) της Ζάχαρης με κύρια σημεία τη σημαντική μείωση (35%) των θεσμικών τιμών για τη ζάχαρη και τα τεύτλα, τη δημιουργία ταμείου αναδιάρθρωσης και άλλα συμπληρωματικά μέτρα. Η απόφαση της χώρας μας να καταψηφίσει τη συμφωνία ήταν τεχνοκρατικά και πολιτικά σωστή. Έτσι ψηφίστηκαν:

1) Ο Κανονισμός (ΕΚ) 318/2006 του Συμβουλίου για την Κοινή Οργάνωση Αγοράς (ΚΟΑ) Ζάχαρης ενσωματωμένος πλέον στον Κανονισμό (ΕΚ) 1320/2007 για την Κοινή Οργάνωση των Γεωργικών Αγορών.

2) Ο Κανονισμός (ΕΚ) 319/2006, τροποποιητικός του βασικού Κανονισμού (ΕΚ) 1782/2003 του Συμβουλίου, που έχει πλέον αντικατασταθεί από τον Κανονισμό (ΕΚ) 73/2009 για την εφαρμογή καθεστώτων άμεσης στήριξης προς τους παραγωγούς και

3) Ο Κανονισμός (ΕΚ) 320/2006 του Συμβουλίου για το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης του ζαχαρικού τομέα.

Μετά την ψήφιση της νέας ΚΟΑ για τη ζάχαρη και τα ζαχαρότευτλα, ο βασικός σχεδιασμός της χώρας μας για τον τομέα περιέλαβε την απόφαση για τη μετατροπή των εργοστασίων της Λάρισας και της Ξάνθης σε μονάδες παραγωγής βιοαιθανόλης, με ταυτόχρονη αποποίηση από την πλευρά μας του 50% της ισχύουσας εθνικής ποσόστωσης των 317.502 τόνων ζάχαρης (το 50% = 158.755 τόνοι).

Για την παραγωγή ζάχαρης παρέμεινε το υπόλοιπο 50% της ποσόστωσης και τα εργοστάσια της ΕΒΖ στο Πλατύ Ημαθίας, στις Σέρρες και στην Ορεστιάδα.

Με την ένταξή της στο κοινοτικό πρόγραμμα αναδιάρθρωσης (Κανονισμός ΕΚ 320/2006 του Συμβουλίου), η ΕΒΖ κρίθηκε επιλέξιμη από την εμπορική περίοδο 2007/2008 (δεύτερη περίοδος ισχύος των τότε νέων μέτρων) για τη βασική ενίσχυση ύψους 86,9 εκατ. ευρώ, από την οποία το 83% χορηγήθηκε στην εταιρεία

(72 εκατ. ευρώ) και το 17% (14,9 εκατ. ευρώ) στους τευτλοπαραγωγούς που εγκατέλειψαν την καλλιέργεια και στους χειριστές των μηχανημάτων της τευτλοκαλλιέργειας (οι τελευταίοι λόγω της ζημιάς που υπέστησαν από το κλείσιμο των εργοστασίων).

Μόλις η EBZ εντάχθηκε στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης ενεργοποιήθηκε και ένα πακέτο κοινοτικών ενισχύσεων προς τους τευτλοπαραγωγούς. Μάλιστα, το Σεπτέμβριο του 2007, με την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) 320/2006 από το Συμβούλιο, χορηγήθηκε στους τευτλοπαραγωγούς από την εμπορική περίοδο 2008/2009 πρόσθετο ποσό ενίσχυσης 237,5 ευρώ/τόνο αποποιούμενης ποσόστωσης ζάχαρης. Λόγω της αναδρομικότητας του μέτρου, συμπεριελήφθη και η χώρα μας στα νέα δεδομένα, με αποτέλεσμα να τριπλασιαστεί σχεδόν η αρχικώς αποφασισθείσα ενίσχυση για τους τευτλοπαραγωγούς που σταμάτησαν την καλλιέργεια (των περιοχών Λάρισας και Ξάνθης). Επίσης εξαιτίας του γεγονότος ότι το ποσοστό αποποίησης της εθνικής μας ποσόστωσης έφτασε το 50%, ήταν αυξημένα τα επιπλέον ποσά για τους τευτλοπαραγωγούς που εγκατέλειψαν την καλλιέργεια, όπως προβλεπόταν από την αρχική συμφωνία, ενώ για τον ίδιο λόγο χορηγήθηκε δεσμευμένη ενίσχυση στους παραγωγούς που συνέχισαν την τευτλοκαλλιέργεια.

Δύο κατηγορίες παραγωγών με τη νέα ΚΟΑ

Για τις δύο κατηγορίες τευτλοπαραγωγών που δημιουργήθηκαν με τη νέα ΚΟΑ, ισχύουν τα παρακάτω:

1. Τευτλοπαραγωγοί που παρέδωσαν ζαχαρότευτλα στα εργοστάσια της Λάρισας και της Ξάνθης την περίοδο αναφοράς 2001 -2006 και σταμάτησαν την τευτλοκαλλιέργεια με το νέο καθεστώς:

- Οι παραγωγοί αυτοί εισέπραξαν εφάπαξ αποζημίωση 285 ευρώ/στρέμμα (45 περίπου ευρώ ανά τόνο τεύτλων που παρέδωσαν κατά μέσο όρο την περίοδο αναφοράς, με μέση απόδοση 6,4 τόνους ρίζες ανά στρέμμα). Το συνολικό ποσό της αποζημίωσης έφτασε τα 43,7 εκατ. ευρώ.
- Οι κάτοχοι μηχανημάτων τευτλοκαλλιέργειας που συνεργάζονταν εργολαβικά με τευτλοπαραγωγούς που παρέδιδαν την παραγωγή τους στα εργοστάσια της Λάρισας και της Ξάνθης που έκλεισαν εισέπραξαν συνολικά ως αποζημίωση 1,5 εκατ. ευρώ.
- Εγκρίθηκε κοινοτική χρηματοδότηση ύψους 17,4 εκατ. ευρώ για διαφοροποίηση μέσω εθνικού προγράμματος αναδιάρθρωσης που υποβλήθηκε από τη χώρα μας προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Σεπτέμβριο του 2008. Το πρόγραμμα της διαφοροποίησης περιλάμβανε δράσεις στις περιοχές

τευτλοκαλλιέργειας της Λάρισας και της Ξάνθης, όπως ο εκσυγχρονισμός των εκμεταλλεύσεων και η ολοκληρωμένη διαχείριση της παραγωγής, με ορίζοντα ολοκλήρωσης των δράσεων το Σεπτέμβριο του 2010.

- Χορηγήθηκε εφάπαξ πρόσθετη ενίσχυση διαφοροποίησης στους παραγωγούς της Λάρισας συνολικού ύψους 8,7 εκατ. ευρώ, που μεταφράζεται σε 57 ευρώ/στρέμμα (9 ευρώ ανά τόνο τεύτλων που παρέδωσαν κατά μέσο όρο την περίοδο αναφοράς 2001 -2006, με μέση απόδοση 6,4 τόνων ρίζες ανά στρέμμα).

2. Τευτλοπαραγωγοί που συνέχισαν την καλλιέργεια:

- Από το 2007 και για περίοδο πέντε ετών οι παραγωγοί αυτοί έλαβαν δεσμευμένη (συνδεδεμένη) ενίσχυση που ήταν περίπου 33 ευρώ/στρέμμα για το 2008 (συνολικό ποσό 2,8 εκατ. ευρώ). Το συνολικό ποσό αυξήθηκε σε 4,6 εκατ. ευρώ από το 2009 και μετά.
- Χορηγήθηκε ενίσχυση ποιοτικού παρακρατήματος από το 2006, που κυμάνθηκε από 12 ως 25 ευρώ/στρέμμα. Για το 2008 το ποσό ανήλθε σε 20,7 ευρώ/στρέμμα, ενώ το συνολικό ποσό αυξήθηκε από 1,8 εκατ. ευρώ το 2006 σε 2,9 εκατ. ευρώ από το 2009 και μετά. Οι δύο παραπάνω στρεμματικές ενισχύσεις δεν ήταν σταθερές, αλλά μεταβαλλόμενες από χρονιά σε χρονιά, αφού εξαρτώνταν από τον αριθμό των καλλιεργούμενων κάθε χρόνο στρεμμάτων.